08-03-2018

Vergadering Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Voorzitter: de heer Bart Caron

Vraag om uitleg van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen van de schorsing van de uitzendvergunning van een netwerkradio door de Raad van State
- 1274 (2017-2018)

Vraag om uitleg van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de schorsing van de erkenning van een netwerkradio door de Raad van State
- 1280 (2017-2018)

Vraag om uitleg van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de schorsing van de erkenning van een netwerkradio door de Raad van State en de gevolgen daarvan voor het radiobeleid
- 1284 (2017-2018)

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, op donderdag 22 februari deed de Raad van State uitspraak over de klacht van TOPradio tegen de door u toegekende zendvergunning aan de netwerkradio hit fm. De Raad van State meent dat de zendvergunning onrechtmatig zou kunnen zijn toegekend, omdat ze steunt op onjuiste feitelijke gegevens in het aanvraagdossier: "In zoverre lijkt de verwerende partij tekort te schieten aan de op haar rustende plicht om de aanvraagdossiers met de vereiste zorgvuldigheid te beoordelen en lijken het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht te zijn geschonden."

Ik wil dat wat meer duiden aan de hand van het verslag van de auditeur, dat eerder bekend raakte. Over het zorgvuldigheidsbeginsel zegt de auditeur dat dat inhoudt "dat het bestuur zijn beslissing op zorgvuldige wijze moet voorbereiden. Dat impliceert dat de beslissing dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten, die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld." De materiële motiveringsplicht houdt in dat "iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen. De Raad van State is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de administratieve overheid" – dat bent u dus, en de administratie – "is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen."

Dat zijn heel algemene principes, waarvan de Raad van State nu zegt dat die op het eerste gezicht lijken te zijn geschonden. Ze hebben dan de zendvergunning van hit fm, of tenminste uw beslissing daarover, geschorst: "De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel van 15 september 2017 houdende erkenning van nv C FM als netwerkradio-omroeporganisatie voor frequentiepakket netwerkradio-omroeporganisatie 3 – Ander profiel 1."

We waren daar toch allemaal wat door verrast, dat dat besluit tot schorsing ook zo snel is gekomen. Echt verrast over de schorsing ben ik niet. Ik heb al op 28 september 2017 in deze commissie duidelijk aangegeven dat er misschien wat zou kunnen schorten aan de 'reality check' van een en ander. We hebben toen zelfs eventjes gepleit voor een uitstel van verdere beslissingen. Daar bent u om andere redenen niet op ingegaan, maar we zien nu toch wel dat het niet echt de goede richting uitgaat met de beslissingen die toen zijn genomen, tenminste al over één netwerkradio.

Ik lees zonet nog op radiovisie.eu dat er ook rond de andere netwerkradio die SBS heeft binnengehaald, van alles gebeurt. Dat is nu niet het onderwerp van deze vraag, maar het is te hopen dat het daar dan allemaal wel in orde komt. Maar ook daar kun je weer vragen bij beginnen te stellen, als je dat leest.

Karin Brouwers (CD&V): Ik ga me nu houden aan het onderwerp van vandaag, de schorsing van hit fm. Ik heb drie vragen voor u. Welke stappen zult u zetten om uitvoering te geven aan het arrest, dat weliswaar nog geen vernietiging is, maar wel een schorsing? Welke gevolgen heeft dat?

Hoe en wanneer zou u dan opnieuw een erkenningsprocedure organiseren? Of moet dat niet?

Welke maatregelen zult u nemen om de beoordelingsprocedure te verbeteren, zodat vastgestelde onzorgvuldigheden worden vermeden? Die onzorgvuldigheden blijken immers toch uit het arrest. Men heeft blijkbaar gelogen – laat het ons maar een leugen noemen – over bepaalde contracten die er zouden zijn met Flair, en die er dan niet zouden zijn. Daar gaat het hier toch om. Hoe kan in de toekomst vermeden worden dat de administratie dergelijke onzorgvuldigheden begaat, waardoor u dan een beslissing neemt die ook onzorgvuldig zou kunnen zijn?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, na het toewijzen van een van de vier erkenningen van netwerkradio's aan hit fm reageerde onder meer TOPradio zeer ontgoocheld. U had die beslissing genomen en ook de mensen aangeduid om de dossiers te beoordelen. Dat heeft geleid tot een aantal vragen, ook in dit parlement.

Het puntenverschil in de afweging door de 'jury' – laten we het zo noemen – was uitermate klein en volgens TOPradio was die afweging niet correct gebeurd. Zo zegt TOPradio dat het punten verloor omdat het bijvoorbeeld niet over mobiele studio's beschikt, terwijl het die traditioneel extern inhuurt, en dat hit fm extra punten kreeg omdat er een samenwerking zou zijn met Flair. Dat werd toch in het dossier vermeld, terwijl die samenwerking nu veeleer wens dan waarheid blijkt. Ook het zakelijke en financiële parcours van de initiatiefnemer van hit fm werd door TOPradio op de korrel genomen. Een heel gedoe, zeg maar, dat ook hier in de commissie wat weerklank gekregen heeft.

TOPradio wendde zich uiteindelijk tot de Raad van State, en die sprak vorige week een schorsing uit. Het is nu wellicht wachten op het vernietigingsbesluit, maar intussen rijzen toch al enkele vragen, temeer omdat ook anderen die uit de boot vielen – ik denk aan Radio Maria en ClubFM – uw beslissing aanvechten.

Minister, wat zijn op korte termijn de concrete gevolgen van de schorsing op het terrein? Moet hit fm uit de ether, of mag het er niet in?

Nu de schorsing er is, lijkt het nuttig dat u zich voorbereidt op een vernietiging en dat u met uw diensten nu al zo snel mogelijk nagaat hoe we met die nieuwe situatie moeten omgaan. Er zijn blijkbaar ook schadeclaims. Hoe bent u daar nu al mee bezig met uw diensten, om daar al proactief mee aan de slag te gaan – ik kan me immers voorstellen dat die vernietiging niet morgen komt – zodat we niet nog meer tijd verliezen in dat vermaledijde radiodossier?

Leidt een vernietiging ertoe dat de toewijzing gebeurt aan de kandidaat met het tweede grootste aantal stemmen? Moet de hele procedure worden overgedaan? Ziet u andere mogelijkheden om uit die impasse te komen?

Gezien de stand van het dossier kan ik er wel begrip voor hebben dat u misschien enigszins omfloerst antwoordt op een paar van mijn vragen, maar het is toch goed dat we er hier eens over van gedachten wisselen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, bij arrest van 22 februari 2018 beveelt de Raad van State "de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel van 15 september 2017 houdende erkenning van nv C FM als netwerkradio-omroeporganisatie voor frequentiepakket netwerkradio-omroeporganisatie 3 – Ander profiel 1". Dat is het officiële arrest.

Katia Segers (sp·a): Krachtens artikel 17, paragraaf 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan een dergelijke schorsing van de tenuitvoerlegging slechts worden bevolen op de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement prima facie kan verantwoorden.

In dit concrete geval acht de Raad van State enerzijds dat de spoedeisendheid genoegzaam is aangetoond, met name door de financiële verliezen die nv TOPradio zal lijden door niet langer op FM te kunnen uitzenden. Want, zo zegt de Raad van State: "Het is aannemelijk dat een uitspraak ten gronde in het normale procedureverloop afwachten en het daaropvolgende rechtsherstel voor haar geen onmiddellijk nut meer dreigen te hebben en dat haar activiteiten en zelfs haar voortbestaan in dat geval op een ernstige wijze in gevaar worden gebracht."

Anderzijds concludeert de Raad van State dat de verweerder, de Vlaamse Gemeenschap, "lijkt tekort te schieten aan de op haar rustende plicht om de aanvraagdossiers met de vereiste zorgvuldigheid te beoordelen" en dat het "zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht lijken te zijn geschonden". De bestreden beslissing blijkt immers op bepaalde punten te steunen op onjuiste feitelijke gegevens. Men verwijst hier naar het feit dat de toegekende score aan de nv CFM mede steunt op – mevrouw Brouwers verwees er al naar – een partnerschap met een bestaand lifestylemagazine, Flair dus, dat in de erkenningsaanvraag als een verworvenheid wordt voorgesteld, maar waarvan in realiteit nog geen sprake was. Die berichten hadden ons voordien al bereikt. We hebben ze zelfs hier al in de commissie ter sprake gebracht, in het gesprek met de mensen. We hebben toen zelfs verwezen naar Flair, omdat we toen al vanuit Flair hadden gehoord dat er helemaal geen contacten waren geweest.

De conclusie van de Raad van State staat in schril contrast met eerdere garanties van minister Gatz in deze commissie dat de beoordeling van de aanvraagdossiers niet ter discussie kan staan.

Minister, welke gevolgen heeft deze beslissing van de Raad van State voor de uitvoering van het radiobeleid, met name de erkenning van de netwerkradio's? Bent u van plan om de Raad van State te verzoeken om de procedure voort te zetten?

Ik neem aan dat er, althans tot de uitspraak ten gronde komt, geen uitzendingen zullen gebeuren op de frequenties uit frequentiepakket 3? Op welke manier zal dit door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) worden gemonitord? Heeft de schorsing nog andere concrete implicaties op het radioterrein?

U weet dat ik reeds sinds september vragende partij ben om de manier van beoordeling van de radiodossiers te evalueren en waar nodig bij te stellen. Bent u, in het licht van dit arrest, uiteindelijk van plan om daar werk van te maken, gehoor te geven aan mijn voorstel? Zo ja, op welke manier zal deze evaluatie dan kunnen gebeuren?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De heer Vandaele heeft het juist gezegd, als ervaringsdeskundige in deze commissie. Mijn antwoord zal deze keer beduidend korter zijn dan gewoonlijk, omdat we nog in een lopende juridische procedure zitten en alles wat ik zeg, bepaalde juridische gevolgen kan hebben.

Er worden veel vragen gesteld over de gevolgen van het arrest. De Raad van State is inderdaad via een arrest van 22 februari 2018 ingegaan op de vordering van nv TOPradio tot de schorsing van de erkenning van nv CFM als netwerkradio-omroeporganisatie op 15 september 2017.

Wat de uitspraak zelf betreft, is het arrest op 5 maart jongstleden ter kennis gebracht. Zoals u weet, beschikt de overheid over dertig dagen om zich te beraden over de te ondernemen stappen. Ik kan hier vandaag geen uitspraak doen over de grond van het arrest, alvorens ik weet welk standpunt we precies zullen innemen inzake de procedure die momenteel voorligt. Maar u zult natuurlijk ook wel weten dat ik daar momenteel met mijn administratie en kabinet zeer intensief mee bezig ben.

Wat zijn de gevolgen van het arrest 'in the field'? Na de ontvangst op 6 maart 2018 van het betrokken schorsingsarrest van de Raad van State, heeft de VRM de betrokken rechtspersoon formeel gevorderd om de reeds gestarte uitzendingen te staken. De nv CFM was sinds de start van de huidige erkenningsperiode gestart met uitzendingen op een beperkt aantal frequenties. De VRM is op de hoogte van deze uitzendingen en zal op het terrein nagaan of er gevolg zal worden gegeven aan het schorsingsarrest of aan de mogelijke eigen vraag tot staking van reeds gestarte uitzendingen. Indien er door de nv CFM geen gevolg zou worden gegeven aan de uitvoering van het schorsingsarrest, kan de VRM zelf dwingende maatregelen opleggen.

Wat zijn de gevolgen voor de toekomst? Ik zal hier geen overhaaste beslissingen nemen. Het vermelde schorsingsarrest is er nu een waarin de Raad van State geoordeeld heeft dat er een element is op basis waarvan hij meent tot een schorsing te moeten overgaan.

Minister Sven Gatz: Laat me deze zaak in perspectief plaatsen ten opzichte van de andere rechtszaken die lopende zijn of die al tot een uitspraak hebben geleid. Er werden tot op heden negentien verzoekschriften ingediend bij de Raad van State: vijf tegen de netwerkerkenningen, negen tegen de lokale erkenningen, vier tegen de beslissing om geen erkenning uit te reiken en één tegen de erkenning van BRUZZ. Het gaat om acht beroepen tot schorsing en nietigverklaring, negen beroepen tot nietigverklaring en twee vorderingen in uiterst dringende noodzakelijkheid.

Over zeven van die negentien verzoekschriften heeft de Raad van State zich uitgesproken. Het verzoekschrift van TOPradio werd aanvaard en de erkenning van CFM geschorst. Vier verzoekschriften van netwerkradio's tot schorsing werden verworpen omdat niet voldaan werd aan de vereisten tot hoogdringendheid. En de twee vorderingen in uiterst dringende noodzakelijkheid tegen erkenningen van lokale radio's werden eveneens verworpen. Er is dus van de zeven uitspraken, momenteel en tot op heden, één verzoekschrift waarin de Raad van State de verzoekende partij gevolgd is. In de andere zes zaken is dat bijgevolg niet het geval.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, uw antwoord is inderdaad zeer kort. En zo weten we vandaag toch nog niet wat de heel concrete gevolgen zijn, behalve dat hit fm op de frequenties die ze al in gang hadden gestoken – ik neem aan dat dat degene waren waar ze al op zaten – hun uitzendingen zullen moeten staken. Op een bepaald moment is het hier ook al gezegd: het is te hopen dat het niet te stil wordt in het radiolandschap. Deze valt nu weg. Voor de mensen is het natuurlijk belangrijk dat er een goed, divers radioaanbod is. Ik hoop, eerlijk gezegd, dat we vrij snel bepaalde conclusies van u en uw administratie mogen verwachten. Ik neem aan dat u het allemaal nog grondig moet bekijken. Maar wij hopen toch dat er vrij snel bepaalde beslissingen kunnen volgen. We hebben ook geen idee wanneer de Raad van State verder zou gaan oordelen over een vernietiging. Maar ik vind dat de beschuldigingen die nu geuit zijn, toch al vrij zwaar wegen.

Maar goed, ze moeten hun uitzendingen staken, maar daar is de luisteraar natuurlijk niet mee gebaat. Dat is één radiozender minder in de ether. Laten we hopen dat er dan snel een oplossing kan komen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, voor één keer neem ik inderdaad genoegen met uw summier antwoord. Zoals mevrouw Brouwers het al formuleerde, hopen we allemaal dat we dit – nogmaals – vermaledijde radiodossier snel achter ons kunnen laten. En we kijken daarvoor natuurlijk in uw richting.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Er werden negentien verzoekschriften ingediend. De Raad van State is op één ervan ingegaan. Begrijp ik dan goed of verkeerd dat die vier verzoekschriften die werden verworpen wegens hoogdringendheid nog verder behandeld blijven worden? *(Instemming van minister Sven Gatz)*

Maar het duidelijke arrest toont toch aan dat de manier waarop de beoordelaars zijn te werk gegaan, namelijk zich louter baseren op wat er op papier stond , zonder realitycheck, de foute manier was? Ik hoop dat dat in de toekomst geen verdere implicaties zal geven voor de andere plannen en erkenningen die zijn gebeurd. Want anders zal het, zoals mevrouw Brouwers het zo mooi zegt, wel heel stil zijn.

Ik hoor dat SBS nu ook wil starten met NRJ Vlaanderen. We zullen zien wat dat zal geven.

Maar minister, u hebt niet geantwoord op mijn derde vraag. U weet dat ik vragende partij ben om de manier van beoordelen grondig te evalueren en desnoods ook decretaal anders te laten gebeuren. Ik had daar toch nog graag een antwoord op gekregen.

Bart Caron (Groen): Ik wil daar graag zelf nog een paar elementen aan toevoegen. Ik hoop dat de Raad van State snel zijn eindbeslissing neemt en dat die, in functie van een goed radiolandschap, nog niet nog eens zes of acht maanden achterblijft. Maar ze zijn natuurlijk autonoom om dat te doen op de wijze waarop en wanneer ze dat willen. Ik hoop dat er dan een goede beslissing komt over hoe het verder moet.

Bart Caron (Groen): Eerlijk gezegd vind ik wel, minister, dat liegen in een dossier onaanvaardbaar is. Ik heb geen uitgesproken voorkeur voor deze of gene, maar we moeten zeker voor de lange termijn een oplossing vinden om in een erkenningsronde dit soort problemen te vermijden. Hoe je het dan organiseert, is nog een andere kwestie, maar ik denk dat de term 'reality check' inderdaad de kern van het probleem is. In de cultuursector zijn er in het verleden al veel organisaties afgestraft met negatieve adviezen omdat ze in hun dossiers aan namedropping deden met namen van kunstenaars of partners waarmee nooit harde afspraken werden gemaakt. Je verkoopt geen gebakken lucht om een erkenning te krijgen.

Ik heb een bijkomende vraag, waarop u allicht niet meteen zult kunnen antwoorden. Er is merkwaardig genoeg ook een klacht geweest bij de VRM van de secretaris-generaal van het departement tegen TOPradio. Hij deed dat op basis van haatdragende boodschappen tijdens een uitzending op TOPradio, waar ik overigens niet geheel toevallig ook zelf in fungeerde – tot daar aan toe. De VRM heeft die klacht verworpen. Heeft dat geen juridische consequenties voor de behandeling van nieuwe erkenningsaanvragen? Dat vraag ik me hardop af als het over die betrokken spelers gaat. Ik neem aan dat u daar vandaag niet wilt of kunt op antwoorden, maar ik zou toch niet graag hebben dat dergelijke zaken het dossier bezwaren. Ik hoop dat ik daarover toch een vraag mag stellen? Kan een administratie dit initiatief op eigen houtje nemen? Heeft die administratie dat gedaan? Bent u daar al dan niet bij betrokken?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het enige wat het grote aantal verzoekschriften tot schorsing of nietigverklaring inhouden, is dat velen ontevreden zijn omdat er, zoals u weet, niet genoeg frequenties zijn om iedereen genoegdoening te geven. De interpretatie over het causale verband met ontevredenheid over de gevolgde procedure laat ik voor uw rekening.

We gaan nu alle energie inzetten op het geschikte juridische en beleidsmatige antwoord op het gevolg van het arrest van de Raad van State. Dat is niet zo eenvoudig als u wel zou denken. Dat heeft nu absolute voorrang. De evaluatie waarnaar gevraagd is met betrekking tot de procedures, kunnen we zeker doen. Dat gebeurt altijd na een bepaalde ronde, maar dit is nu niet acuut. 'First things first.'

Mijnheer Caron, de klacht van de secretaris-generaal staat absoluut totaal los van welke beoordeling ook van dossiers van in dit geval netwerkradio's. Er is geen enkel verband, dat wil ik toch duidelijk vermelden. Ik denk wel dat ik de klacht die op dat ogenblik werd ingediend, zelf wel kan steunen omdat ik niet vind dat ambtenaren – daar ging het over – publiekelijk aan de schandpaal moeten worden genageld voor beoordelingen van dossiers. Men mag mij zoveel aan de schandpaal nagelen als men wil, dat hoort bij de functie, daar heb ik geen enkel probleem mee. Maar ik vind niet dat dit bij ambtenaren moet gebeuren die hun werk doen op basis van de regels die de politiek hun oplegt. In die zin heeft de secretaris-generaal volgens mij correct gehandeld. Maar oké, die klacht is afgewezen en daar moeten we dan voor de rest mee kunnen leven. Dat is het punt niet. Dat is het enige wat ik wou zeggen. Het is belangrijk dat de hoogste ambtenaar zijn team door dik en dun steunt. Dat signaal heeft hij hier willen geven. De beoordelende instantie is hem en ons daarin niet gevolgd. Dat is ook niet erg. Er is geen enkel verband

tussen deze uitspraak en de intrinsieke waarde van de dossiers die er waren en zijn voor de erkenningen van de netwerkradio's.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, we volgen het verder op. Ik vrees dat het vermaledijde radiodossier nog altijd verder smeult gezien de nog lopende dossiers en wat we vandaag weer eens te lezen krijgen. We volgen het verder op. Het zal hier zeker nog opnieuw aan bod komen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Wordt ongetwijfeld vervolgd.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, u hebt nog altijd niet geantwoord op mijn vraag.

Minister Sven Gatz: Toch wel, ik heb gezegd dat dit niet acuut is. Ik heb nu andere dingen aan mijn hoofd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

08-03-2018

Vergadering Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Voorzitter: de heer Bart Caron

Vraag om uitleg van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de implementatie van het nieuwe radiobeleid
- 1308 (2017-2018)

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, we hebben in deze legislatuur samen met u al heel hard gewerkt aan het radiodossier. We hebben een heel nieuw radiobeleid uitgetekend, eerst met conceptnota's. Dan hebben we een aantal bepalingen aangepast in het Mediadecreet. En dan zijn al die vergunningen gekomen. Op 31 december 2017 zijn de oude FM-zendvergunningen voor radiozenders vervallen en vanaf 1 januari is het nieuwe radiofrequentieplan met bijhorende vergunningen van kracht.

Er is een overgangsperiode geweest, met toch nog grote onzekerheid en verwarring bij de voornamelijk lokale radiozenders, die vrij laat hun vergunningen hebben gekregen van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM).

We hebben de problematiek al eens besproken op 10 januari, naar aanleiding van actuele vragen, en u antwoordde toen: "De bedoeling is nu dat alle aanvragen voor zendvergunningen die zijn binnengekomen voor 31 december 2017, tegen het einde van deze maand wel degelijk in de ether zijn."

Ondertussen startte op 13 februari de tweede indienronde voor het aanvragen van een erkenning als lokale radio-omroeporganisatie voor de overgebleven twintig niet-toegewezen lokale radiofrequentiepakketten. Kandidaten hebben tot en met woensdag 14 maart de tijd om een aanvraagdossier in te dienen via KIOSK. Conform de bepalingen in het procedurebesluit zult u dan wellicht na of rond de zomervakantie een beslissing nemen over de toekenning van die laatste lokale frequentiepakketten.

In antwoord op mijn vraag om uitleg van 18 januari over de handhaving door de VRM stelde u: "Na de eerste periode, met de nadruk op technische monitoring, kan meer aandacht worden besteed aan de inhoudelijke monitoring, met verificatie van de naleving van de decretale verplichtingen, zoals het verbod op nieuwe ketenvorming en de erkenningsvoorwaarden en de concrete invulling van het programma-aanbod. Dat sluit niet uit dat ook in de eerste fase al contact wordt opgenomen met de erkende lokale en netwerkradio-omroeporganisaties bij klachten of bij eventuele vaststelling van non-conformiteiten of overtredingen om ambtshalve procedures te vermijden. Normalerwijze zal elke erkende particuliere radio met uitzendingen midden 2018 een plaatsbezoek hebben gehad van de VRM." Ik ben er mij van bewust dat we nog niet midden 2018 zijn, maar toch. U beloofde toen ook om contact op te nemen met het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) om bijkomend en helderder te communiceren over de uitvoering van het decreet.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, hebben alle lokale radiozenders die in december een nieuwe erkenning van u hebben gekregen, inmiddels een zendvergunning? En als er hier of daar eentje nog geen nieuwe erkenning zou hebben, waarom dan?

Hoe zult u erop toezien dat de nieuw ingediende dossiers voor de twintig overgebleven lokaleradiofrequentiepakketten gecontroleerd worden op hun waarheidsgehalte? Heeft de VRM al klachten ontvangen met betrekking tot de nieuw erkende radiozenders, die al bezig zijn met uitzenden? Heeft de VRM al ambtshalve moeten optreden tegen eventuele overtreders?

Toen ik mijn vraag indiende, was er op de website van het departement nog steeds geen overzichtelijke informatie, bijvoorbeeld met 'frequently asked questions', over de volledige toepassing van het decreet, inclusief de verhelderende en bijkomende antwoorden van u in dit parlement. Dat zijn immers ook interpretaties van ons decreet, die mee mogen worden genomen op de website. Op 28 februari, op het moment van indiening van mijn vraag, stond er zelfs nog geen melding van de nieuwe erkenningsprocedure voor de lokale radio's. Men verwees nog altijd naar de oproep van mei vorig jaar. Ook over het indienen van klachten met betrekking tot de niet-naleving van de radio-erkenningen is niets terug te vinden, niet op de site van het departement, maar ook niet op de VRM-site, waar je dat toch zou verwachten. Welke stappen zult u ondernemen om dit op korte termijn aan te pakken? Het is een kwestie van goede informatie aan alle betrokkenen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Met betrekking tot de zendvergunningen heb ik uiteraard input opgevraagd bij de VRM, die me laat weten dat uit een laatste stand van zaken blijkt dat zo goed als alle lokale radio-omroeporganisaties die een zendvergunning hebben aangevraagd, die inmiddels hebben gekregen.

Wat betreft de eerste ronde, de 35 erkenningen voor lokale radio-omroeporganisaties in juli 2017, werden alle 52 aangevraagde zendvergunningen ook toegekend. Voor 3 frequenties werd nog geen aanvraag bij de VRM ingediend. Wat betreft de tweede ronde, de 68 erkenningen voor lokale radio-omroeporganisaties in december 2017, werden 97 van de 101 aangevraagde zendvergunningen toegekend, werd 1 aanvraag afgewezen omdat ze niet inpasbaar was, en zijn 3 aanvragen, die recent zijn ingediend, nog in onderzoek bij de VRM. Voor 37 frequenties werd nog geen aanvraag bij de VRM ingediend.

De vooropgestelde afhandeltermijn die ik u bij het vorige debat had voorgespiegeld, werd steeds gerespecteerd. Een aantal lokale radio-omroeporganisaties heeft nog geen zendvergunning aangevraagd en heeft dus uiteraard ook geen zendvergunning gekregen. De VRM kan de erkenning van de particuliere radio-omroeporganisaties die een jaar na datum van de ingang van de erkenning nog niet uitzenden, ambtshalve intrekken.

De vraag over de controle op het waarheidsgehalte hangt deels samen met de gevolgen die ik trek uit het arrest van de Raad van State inzake de vordering van TOPradio, en dus met de eerder gestelde vraag om uitleg daaromtrent.

Het proces en het decretale kader en uitvoeringskader die voor deze nieuwe oproep van toepassing zijn, zijn dezelfde als die van de erkenningsronde in 2017. Het erkenningsproces zoals het vandaag bestaat, is dus een proces waarbij uitgegaan wordt van de intenties zoals aangegeven door diegene die een dossier indient.

Het is zo dat het decreet stelt "om erkend te worden en te blijven". Ik lees dit als een proces waarbij uitgegaan wordt van het papieren dossier en als dit papieren dossier na erkenning niet gevolgd blijkt te worden bij de uitvoering, waardoor ervan afgeweken wordt, het aan de toezichthouder toekomt om daarop toe te zien. Dat is mijn mening. Of de toezichthouder die redenering ook volgt, daar kan ik geen antwoord op geven, omdat die autonoom beslist. Maar wij hebben uiteraard contacten met de toezichthouder in de deelbeleidsraad. Het is wel degelijk de bedoeling, gelet op de commotie die er altijd is bij een nieuwe erkenningsronde, dat die controle zal gebeuren.

De VRM heeft een beperkt aantal klachten ontvangen. We krijgen allemaal geregeld zogenaamde klachten, en ik ben ermee opgehouden om ze zelf, op welke manier ook, aan de VRM door te spelen.

Minister Sven Gatz: Mijn antwoord is nu altijd simpel: als er een klacht is, dan moet u bij de VRM zijn. En dan blijkt dat het aantal klachten, om welke reden dan ook, relatief beperkt is.

De VRM communiceert enkel, onder meer door publicatie van eventuele uitspraken op de website, na afloop van de procedures. De VRM heeft in enkele individuele gevallen reeds ambtshalve maatregelen genomen bij de vaststelling van mogelijke overtredingen op technisch vlak.

U vraagt ook naar de informatie op de website van het departement. Ik heb een en ander nagegaan. En ik heb gezien dat alle informatie op een aparte pagina is samengebracht om een overzichtelijk geheel voor de kandidaat-radio-omroeporganisaties te bieden. De website van het departement, met onder de schuine streep 'radio-erkenningen', geeft chronologisch alle informatie weer, inclusief de bijlagen bij de beslissingen waarin niet alleen de informatie over de motivering te vinden is, maar tevens ook een zeer uitgebreide toelichting over hoe scores en motiveringen tot stand gekomen zijn. Dat is zeer leerrijke informatie, die overzichtelijk per item aangeeft hoe er beoordeeld werd.

Daarnaast is er ook een proactieve communicatie geweest naar alle potentiële kandidaat-radio-omroeporganisaties via een mailing met verwijzing naar de nakende oproep, de betreffende webpagina en dus ook de helpdesk waar men met vragen terechtkon over de erkenningsronde.

Het departement is dus wel degelijk ruim bereikbaar via de apart voorziene helpdesk in het kader van de erkenningsronde, die tevens ook buiten de klassieke kantooruren bereikbaar is: dinsdag en donderdag tot 19 uur, de andere weekdagen tot 17 uur. Er werden ook – dat heb ik ook aangehaald bij vorige antwoorden – twee infosessies gepland, waarover duidelijk gecommuniceerd werd in de mail aan de aanvragers. Ook werd aangegeven dat er iemand van de VRM beschikbaar zou zijn op die infosessies. En zo kon men wel degelijk alle vragen stellen.

Wat betreft de informatie op de website van de VRM, is er een rubriek 'Nieuws en aankondigingen', waarin er aandacht is voor de recente wijzigingen in het radiolandschap. In het bericht onder de titel 'Aanvraag zendvergunning lokale radio-omroeporganisatie' heeft de VRM in het verleden de erkende lokale of netwerkradio-omroeporganisaties opgeroepen om hun zendvergunning aan te vragen, dit telkens nadat de beslissing werd genomen door de minister van Media.

De oproep om een erkenning aan te vragen, is in het verleden ook niet op de website van de VRM geplaatst. Pas na de erkenningsbeslissing kunnen de erkende lokale en /of netwerkradio-omroeporganisaties bij de VRM terecht voor aanvragen van vergunning. Dit werd wel duidelijk aangekondigd op de website.

In zijn nieuwsbrief en Twitteraccount heeft de VRM aandacht besteed aan de nieuwe oproep. Op 13 februari heeft de VRM een nieuwsbrief verstuurd. In deze nieuwsbrief was er aandacht voor de nieuwe oproep. De nieuwsbrief werd naar meer dan 1300 ingeschrevenen gestuurd. De nieuwsbrief werd na het versturen ook gedeeld via de Twitter- en LinkedInaccount van de VRM.

Op 14 februari heeft de VRM het socialemediabericht van het departement gedeeld en zo deze nieuwe oproep onder de aandacht gebracht van zijn meer dan tweeduizend volgers.

Er is daarnaast ook een algemeen klachtenformulier beschikbaar op de website via de rubriek 'contact' van de regulator, waarvan de link kan worden meegeven via het verslag. Ik voeg eraan toe dat de VRM in het verleden reeds klachten heeft ontvangen van radio-omroeporganisaties tegen radio-omroeporganisaties. Maar, zoals ik daarnet aangaf, was dat in beperkte mate.

Aanvullend geef ik graag nog wat informatie over wat dat dan betekent op het terrein, naast de informatie die zowel het departement als de VRM ter beschikking stellen. Naar de infosessies in de huidige ronde kwam slechts één kandidaat- radio-omroep kijken. De helpdesk heeft tot op heden slechts vier telefonische vragen en twee vragen via mail ontvangen. We krijgen allemaal veel mails. We proberen de nodige informatie te geven. Maar ik stel vast dat daarvan dan toch relatief weinig wordt gebruikgemaakt, terwijl de informatie wel degelijk beschikbaar is.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik heb een paar bijkomende vragen en opmerkingen. Van die lokale frequentiepakketten, die in december zijn toegewezen, is er uiteindelijk nu eentje door de VRM afgewezen, omdat die niet inpasbaar is. Dat is die hele technische discussie die we vorige keer ook al hebben gevoerd. Maar wat zijn daarvan nu de gevolgen voor die lokale radio? Want die had eigenlijk wel een erkenning van u gekregen, maar die wordt dan niet vergund en kan dus niet uitzenden. Ik hoop voor hem dat ze nog op een nuttige manier – want lokaal is toch altijd nogal lokaal – eventueel bij de nieuwe procedure kunnen meedingen, bij die twintig overblijvende. Dat is op zijn minst een spijtige zaak. Dat roept dus een paar vragen op.

Karin Brouwers (CD&V): In verband met de informatieronde blijf ik de website, wat radio betreft, toch vrij onoverzichtelijk vinden. Misschien moeten we er wel eens over nadenken waarom wij als politici, zowel u als de parlementsleden, regelmatig mails, telefoontjes, Messengerberichten, Twitter-privéberichten enzovoort krijgen. Dat is misschien net omdat men zijn weg niet goed vindt op de website. Maar goed, dat is een kwestie van u daarin misschien eens te verdiepen. Hoe dan ook heb ik u niet horen zeggen dat dat voor de nieuwe erkenningsprocedure, voor die laatste twintig, duidelijk op de website vermeld is. Het staat dus wel in de nieuwsbrief en op Twitter enzovoort. En ze zullen het wel weten, daar gaat het mij niet om. Maar we moeten daar toch een klein beetje consequent mee omgaan. Een website is ergens toch nog altijd de ruggengraat van informatie voor een organisatie. Niet iedereen zit op Twitter. Een website is vrij consulteerbaar door iedereen die een internetverbinding heeft. Daarin moeten we blijven investeren, als een soort basis waar je alles gemakkelijk moet kunnen vinden.

Maar goed, ik zeg niet dat er geen inspanningen gebeurd zijn. Als er dan infosessies worden georganiseerd waar er maar één iemand op afkomt, is dat natuurlijk ook een beetje jammer.

Ik denk dat er veel gebeurt, maar dat het geen kwaad zou kunnen het allemaal iet of wat overzichtelijker te maken en daarin wat consequentie te brengen.

U zegt dat er bij de VRM een klachtenformulier is. Maar als je dan onder de rubriek 'radio' kijkt, vind je niet hoe je specifiek voor radio een klacht kunt indienen. Je moet eigenlijk altijd het algemene klachtenformulier gebruiken. Dat is de boodschap, als ik het goed begrepen heb.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Mevrouw Brouwers, ik dank u voor uw heel terechte vraag. Minister, ik hoor u zeggen dat de VRM u heeft laten weten dat er voor 37 frequenties van de lokale radio's nog geen aanvraag is ingediend. Hebt u dan van de VRM ook informatie ontvangen over de oorzaak daarvan? Hoe komt het dat die dossiers nog niet zijn ingediend? Zijn die dossiers dan lege dozen? Hoe moeten we dat begrijpen?

De tweede vraag van mevrouw Brouwers sloot aan bij mijn vraag, waarvan u zei dat het niet acuut was om vandaag de procedure te herzien. Wel, ik denk dat dat gewoon niet klopt. Want als het voor de twintig lopende dossiers op dezelfde manier gebeurt, zonder realitycheck, dreigen er opnieuw dezelfde fouten te gebeuren.

Bovendien is het zo dat indieners volgens het decreet een dossier kunnen indienen, een erkenning krijgen en eigenlijk met iets totaal anders starten. Dat is perfect mogelijk. Ze moeten dat gewoon aanmelden bij de VRM. Zo lezen we op RadioVisie.eu dat SBS vandaag zegt: 'We zullen iets anders brengen, we zullen Energy starten.' Dat is niet wat er oorspronkelijk was ingediend. Ik denk dat er op een gegeven moment wel de nood zal zijn om de hele procedure eens grondig te herbekijken. Dat is belangrijk.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u stelt ons in zekere zin redelijk gerust. U noemt een aantal cijfers waaruit we kunnen afleiden dat de VRM en de administratie in elk geval geen achterstanden hebben, dat die dossiers behoorlijk zijn afgewerkt. In het begin dachten we even dat daar wel een flessenhals was. U stelt ons daar een beetje gerust.

U zegt dat er een relatief beperkt aantal klachten is bij de VRM en dat er een aantal frequenties zijn waarvoor nog geen aanvraag is gebeurd. Op het eerste gezicht is dit dus een redelijk geruststellend antwoord. Dus andermaal, laten we hopen dat we dit vermaledijde radiodossier snel achter ons kunnen laten en – ik voeg dit er nog aan toe – dat de radio's die het verdienen, die echt een goed dossier hebben, inderdaad aan de bak komen.

Ik dank u, minister.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Wat de ene afgewezen aanvraag betreft wegens niet-inpasbaarheid, zal ik u de informatie schriftelijk laten bezorgen over de juiste toedracht. Of daar een oplossing mogelijk is, dat weet ik op dit ogenblik niet.

Minister Sven Gatz: Over de 37 nog niet aangevraagde frequenties kan ik bij de VRM informatie vragen, maar ik vrees dat daar niet heel veel antwoord op zal komen. Strikt gezien zijn die zenders niet verplicht om de aanvraag in te dienen. Vreemd genoeg, maar het is zo. U kent het gevolg van het feit dat men dit niet binnen het jaar doet. Ik zal proberen daarover wat inzicht te krijgen.

Wat betreft de procedure wil ik toch nog eens herhalen dat ze grondig gebeurd is. Als men ermee begint, moet men haar voor alle aanvraagdossiers in dezelfde ronde op de gelijke manier doortrekken. Ik ben zeker bereid om een evaluatie van de procedure te bekijken. Ik heb dat in mijn vorige antwoord ook gezegd, maar op dit ogenblik is dit niet acuut. Wij spreken over de volgende ronde binnen negen jaar. Ik hoop dat er dan een minister zal worden gevonden die de moed zal hebben om binnen één jaar te beslissen en het niet andermaal een aantal jaren uit te stellen. Ja, elke procedure kan altijd beter, maar ik wil mij wel verzetten tegen het beeld dat sommigen schetsen dat de procedure niet grondig zou zijn gebeurd. Zij is op gelijkaardige manier gebeurd als de vorige keren. Welke procedure u ook hebt, u zult niet kunnen vermijden dat er altijd mensen ontevreden zijn en naar de Raad van State gaan. Dat is een illusie waaruit ik u wil wakker maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

18-01-2018

Vergadering Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Vraag om uitleg van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de uitvoering van het Radiodecreet - 789 (2017-2018)

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, op 31 december 2017 zijn de oude zendvergunningen voor radiozenders vervallen en vanaf 1 januari is het nieuwe veelbesproken radiofrequentieplan met bijhorende vergunningen – hoewel – van kracht. Ze werden erkend, maar de vergunningen werden nog niet aan iedereen uitgedeeld. Er is de voorbije dagen wat commotie ontstaan over de lokale radio's die hun uitzendingen plots moesten stopzetten omdat ze wel al een nieuwe erkenning hebben gekregen, maar nog geen nieuwe zendvergunning van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM). We hebben vorige week deze problematiek nog besproken tijdens de actuele vragen. Maar een actuele vraag is heel kort. We hebben maar twee minuten en nadien nog een minuutje. Je kunt dan op een aantal dingen niet echt doorgaan.

Maar wat ik me nog steeds afvraag is het volgende. Als iemand me eens kon uitleggen waarom de VRM aan de administratie Media dan toch nog moet vragen om nog eens een extra onderzoek te doen. De radio's die erkend zijn, dienen hun dossier in bij de VRM. Dan maakt de VRM nog eens aan het departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) alles over voor een inpasbaarheids- en coördinatieonderzoek, waarbij ze moeten nagaan of een aangevraagde wijziging ten opzichte van het Vlaams frequentieplan, zoals verhuizing van een frequentie of verhoging van de antennehoogte, inpasbaar is in de Vlaamse, internationale en nationale FM-frequentieplannen en of er een coördinatie nodig is met de verschillende binnen- en buitenlandse administraties. Wat ik niet goed begrijp, is dat wanneer de administratie een frequentieplan maakt, dat niet meteen allemaal al in orde zou zijn. Dat is waarschijnlijk iets heel technisch, maar ik hoop dat iemand mij dat ooit eens kan uitleggen. Dit is een zijsprongetje, excuseer mij daarvoor. Het stond niet in mijn vraag, maar het is een opvolging van een actuele vraag.

Daarnaast zijn er ook lokale radio's die geen nieuwe erkenning hebben gekregen en die dus op 31 december 2017 hun uitzendingen hebben moeten stopzetten. Voor heel wat radiomakers was dit een bijzonder aangrijpend moment, omdat zij hun geliefde hobby of job niet langer kunnen beoefenen via een FM-radiostation. In de pers verschenen er hierover heel wat artikels, vaak in de lokale en regionale pers. Daarin wordt onder andere gewezen op de nog overgebleven frequentiepakketten, maar ook op zogenaamde hoogvermogenfrequenties, in het Antwerpse onder andere, die u ongebruikt of zou hebben opengelaten.

Karin Brouwers (CD&V): Ook sommige nieuwe netwerkradio's gingen op 1 januari van start met hun FM-uitzendingen. De eerste uitzendingen lijken op het eerste gezicht niet meteen te beantwoorden aan de hoge verwachtingen die we ten aanzien van deze zenders hadden en die ze in hun aanvraagdossier hebben voorgespiegeld. Maar het is misschien nog wat vroeg om daar nu al over te oordelen.

Minister, klopt de bewering dat er in Antwerpen twee hoogvermogenfrequenties open werden gelaten? Zo ja, wat is hiervoor de motivering ?

Wat is de timing voor het toekennen van de nog overgebleven frequentiepakketten voor lokale radio's – waar er geen kandidaten voor waren of waar er vergissingen zijn gebeurd, enzovoort – en welke procedure zal hiervoor worden gevolgd? U weet dat CD&V prioriteit zou willen geven aan lokale radio's om die frequenties in te nemen, zeker voor diegenen die per ongeluk op een verkeerd pakket hadden ingezet omdat de nummertjes waren geswitcht of whatever. Er zijn daar een paar vergissingen gebeurd. Wanneer zal dat gebeuren? Hebt u al zicht op die timing?

Wanneer start de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) met de monitoring van de uitzendingen van de nieuwe netwerkradio's? De programma's van diegenen die al bezig zijn, lijken niet altijd in overeenstemming met de hoge verwachtingen die werden voorgehouden in de ingediende dossiers. Gisteren heb ik op de nieuwjaarsreceptie van de VRM voorzitter Storme horen zeggen dat de VRM zeer sterk zal inzetten op die handhaving, om alle dossiers netjes in orde te krijgen. Dat is nu natuurlijk een prioriteit. Ik had de indruk dat men bij de VRM besefte dat het stilletjes aan opstarten van de handhaving in dat eerste jaar belangrijk zou zijn. We kijken ernaar uit dat dit op een goede manier gebeurt.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: U vraagt of er nog frequenties verborgen zijn, of door mij om redenen die ik niet zou kunnen uitleggen niet in de radiomarkt worden gezet. De aanleiding was inderdaad de twee hoogvermogenfrequenties in Antwerpen. Ik geef u wat achtergrond.

Zoals u weet, vereist de Raad van State dat er bij de opmaak van frequentieplannen een samenwerkingsakkoord zou zijn tussen de gemeenschappen, onder meer om het aspect van de storende frequenties uit te klaren. Na de definitieve goedkeuring van het Frequentieplan van 21 april 2017 werd verder onderhandeld en overlegd met de Franse Gemeenschap om zo snel mogelijk te komen tot een overeenkomst over de frequentieproblematiek. Dit resulteerde in het akkoord van 8 december 2017 tussen de regeringen van de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie van de aardse analoge radio-omroepfrequenties in de frequentiemodulatie FM 87.5 tot 108 megahertz.

In de bijlage van dat akkoord worden alle frequenties opgesomd die ooit voorwerp van gesprek geweest zijn tussen de gemeenschappen, dus ook oude frequenties die nooit werden opgesomd in de frequentiebesluiten van de Vlaamse Gemeenschap. Daar zitten dus frequenties in die niet in het basisfrequentiebesluit van 1 september 2006 zijn opgenomen en dus ook niet in het recente frequentieplan van 21 april 2017, dat een doorslag was van het besluit van 2006. De reden waarom dit een doorslag was en moest zijn van het besluit – terwijl we toch niets hadden veranderd aan het aantal frequenties ten opzichte van 2006 – was dat een zero-base benadering niet haalbaar was, alsook omdat er geschillen hangende waren voor de Raad van State. Ik heb u uitgelegd waarom we dat pad niet hebben gekozen. Een zero-base-benadering heeft ook economisch grote gevolgen voor het radiolandschap, waarbij de risico's te groot zijn of waren om een op zichzelf globaal gezond radiolandschap in stand te houden. En 'globaal' betekent álle radio's, voor 4,5 miljoen luisteraars. Ik kan mij jammer genoeg niet telkens om het lot bekommeren van een individuele radio. Een zero-base-benadering zou ook vele jaren coördinatie met het buitenland vragen. Wij hebben ons dus om die redenen gebaseerd op wat er al was.

Minister Sven Gatz: Er zijn in het besluit van 1 september 2006 365 frequenties voor particuliere radio's, waarvan 9 frequenties niet werden opgenomen in het besluit van 21 april 2017. Er zijn 32 frequenties voor de VRT. Dat geeft een totaal van 397 Vlaamse

frequenties. In het akkoord met de Franse Gemeenschap hebben we een technisch akkoord voor 410 frequenties en 13 waarvoor we geen technisch akkoord hebben. Samen zijn dat 423 Vlaamse frequenties. Dus het aantal Vlaamse 'restfrequenties' is 26. Die zijn niet in het frequentieplan opgenomen.

Ik wil nog wel over een of ander een onderzoek in het bijzonder doen, maar ik denk dat geen enkele van deze frequenties kan worden vrijgegeven. Waarom? Er zijn frequenties die door hun laag vermogen niet bruikbaar zijn. Er zijn frequenties die systematisch geweigerd werden door Belgocontrol. Er zijn frequenties met een speciaal statuut, die bijvoorbeeld bestemd zijn voor het gebruik van buitenlandse strijdkrachten in Vlaanderen, in casu de Verenigde Staten. Er zijn frequenties die strategisch werden ingepland ter bescherming van andere frequenties tegen overdreven stralingsvermogens uit de Franse Gemeenschap. Vergeet ook niet dat ook de Duitstalige Gemeenschap hier mee aan tafel zit omdat ook zij voor de uitzendingen in Antwerpen en Brussel een aantal frequenties hebben die zij mogen en kunnen gebruiken. Ik heb om dat frequentieplan te hebben, zoals u weet, niet alleen het akkoord van de Franse Gemeenschap en – op het einde – van de federale overheid nodig, maar ook van de Duitstalige Gemeenschap. Alles is dus aan alles verbonden: technisch en politiek.

Ik moet u de exacte lijst van de 26 frequenties nog even schuldig blijven. Het departement is volop bezig met de inpasbaarheid van de zendvergunningen. Dat heeft nu absolute prioriteit. Het quotum dat het departement en de VRM mij hebben beloofd wekelijks te halen werd vorige week alvast gehaald. We zitten dus – gelukkig maar – op schema. Die discussie wil ik zeker nog eens technisch uitbenen, tot de laatste deelfrequentie. Er zijn redenen waarom er in 2006 en 2017 geen extra ruimte is gekomen. Het is bovendien zo dat als men alle exacte, technische dingen te weten wil komen, nog moet gaan snuisteren in federale documenten uit de vorige eeuw. Dat vergt toch wel enig opzoekingswerk. We kunnen daar nog technisch op terugkomen, maar het zal toch nog wel enkele weken duren om te weten hoe het individueel, geval per geval, met de 26 restfrequenties is gesteld.

Ik kan wel al bevestigen dat, zoals u aangeeft, in deze lijst ook twee frequenties zitten in Antwerpen, namelijk Antwerpen 102.6 en Antwerpen 103.9, die niet zijn opgenomen in het frequentieplan voor particuliere radio-omroeporganisaties. Om dezelfde redenen, generiek opgesomd zoals ik u die heb gegeven.

Wat betreft de overgebleven frequentiepakketten uit de eerste ronde gaat het om dertien frequentiepakketten waarvoor in de eerste ronde geen kandidaat was, zes frequentiepakketten die niet konden worden toegekend en één pakket waar er slechts één kandidaat was, maar deze kandidaat kwam niet in aanmerking omdat hij reeds titularis was van twee erkenningen voor andere pakketten. Die zes hebben we ook niet toegekend omdat we meer dan sterke vermoedens hadden dat iemand ons aan het beduvelen was.

Dat geraakt blijkbaar moeilijk uit de radiosector. Het is niet dat ik de radiosector geen warm hart toedraag, al zullen weinigen dat nog geloven. Maar er zijn daar mensen die nog steeds niet hebben begrepen dat we niet naar nieuwe ketenradio's willen.

De oproep die we daarover doen, moet wat mij betreft in de komende weken of maanden gebeuren. Ik geef u wel een indicatieve timing voor de toewijzing van de nieuwe frequenties. Ik wil realistisch zijn: dat zal wellicht tussen Pasen en de zomer gebeuren. Zelfs als wij nu snel de oproep doen, heb je nog de normale doorlooptijd. Ik wil niemand illusies geven: voor Pasen zullen er geen nieuwe radio's in de lucht zijn. Maar ik vind wel dat we dit zo snel mogelijk moeten doen.

Minister Sven Gatz: Wat de verdere monitoring van de VRM betreft, zijn, zoals u zelf hebt gezegd, twee van de vier erkende netwerkradio-omroeporganisaties bij de inwerkingtreding van het nieuwe frequentieplan op 1 januari 2018 onmiddellijk gestart met uitzendingen op een beperkt aantal frequenties van het toegewezen frequentiepakket. Het gaat dan over de NV BG Consulting en de BVBA VBRO. Enkele dagen geleden heeft ook een derde netwerkradio-omroeporganisatie, de NV C FM, de uitzendingen aangevat op een beperkt aantal frequenties. Ik zal de subjectieve en persoonlijke interpretaties van wat u daar hebt gehoord, niet bevestigen of ontkennen. We zullen dat nog enige tijd moeten gunnen.

De netwerkradio-omroeporganisatie die voor het eerste netwerkpakket werd erkend, de NV SBS Media Belgium, zal de uitzendingen naar eigen zeggen pas later in 2018 aanvatten. Ik vermoed dat dit te maken heeft met een geschil dat nog hangende is tussen de omroep en de Vlaamse overheid. Zoals u weet, is er de verplichting tot een neutrale studie – de VRM vindt die blijkbaar niet neutraal genoeg – om te zien of er geen volwaardig FM-frequentiepakket voor hen is weggelegd. Dat is voor mij totaal niet aan de orde, maar de rechter zal daar dus over oordelen.

Alle particuliere radio-omroeporganisaties, ook de netwerkradio's, moeten conform de toepassing van artikel 134 van het Mediadecreet de uitzendingen aanvatten voor 1 januari 2019. Als de particuliere radio een jaar na de datum van ingang van de erkenning nog niet uitzendt, kan de erkenning door de Vlaamse Regulator voor de Media worden ingetrokken.

Momenteel volgt de VRM de inwerkingstelling van de zenders en de ingebruikneming van de frequenties door alle nieuw erkende lokale en netwerkradio-omroeporganisaties op het terrein op. De VRM combineert ter zake een aantal taken en bevoegdheden zoals de aflevering van de zendvergunningen, het toezicht op de naleving van de zendvoorwaarden en de naleving van de decretale verplichtingen en erkenningsvoorwaarden. De VRM hanteert momenteel een gefaseerde tijdsplanning, rekening houdend met de prioriteiten die gepaard gaan met de inwerkingtreding van het nieuwe frequentieplan.

In eerste instantie maakt de VRM werk van de afhandeling van het technisch programma voor de periode januari-februari 2018, zoals de verdere afhandeling van de aanvragen voor zendvergunningen, technische verificaties, plaatsbezoeken en terreincontroles, communicatie met radio's die zich technisch moeten conformeren.

Na die eerste periode met de nadruk op technische monitoring kan meer aandacht worden besteed aan de inhoudelijke monitoring, met verificatie van de naleving van de decretale verplichtingen zoals het verbod op nieuwe ketenvorming, en de erkenningsvoorwaarden en de concrete invulling van het programma-aanbod. Dat sluit niet uit dat ook in de eerste fase al contact wordt opgenomen met de erkende lokale en netwerkradio-omroeporganisaties bij klachten of bij eventuele vaststelling van non-conformiteiten of overtredingen om ambtshalve procedures te vermijden. Normalerwijze zal elke erkende particuliere radio met uitzendingen midden 2018 een plaatsbezoek hebben gehad van de VRM.

Mevrouw Brouwers, u vroeg me om nog eens uit te leggen waarom er nog een bijkomende dossieropmaak en controle door de administratie moet gebeuren. Ik zal u dat schriftelijk bezorgen, aangezien het gaat om een vrij technische materie. Ik zal u dan proberen uit te leggen wat de administratie na de erkenning nog moet doen voor de VRM finaal de zendvergunning kan uitreiken. Waar het onder meer over gaat, is telkens weer de berekening en herberekening van de zendsterkte en de zenddiameter. Soms is dat 360 graden, maar vaak gericht. Onze diensten – en dat siert hen – dubbelchecken en

tripelchecken soms die berekeningen. Dat neemt natuurlijk de nodige tijd in beslag, maar het gaat dan ook om een drastische hervorming. We stellen alle bestaande frequenties niet gewoon opnieuw open. Die frequenties op zich veranderen niet, maar door de clusterpakketten zijn er heel wat interferenties en zijn die berekeningen nodig om het dossier goed en technisch proper aan de VRM te kunnen overdragen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord. Het is altijd beter om in de commissie nog eens wat dieper op de zaken in te gaan. Ook over die restfrequenties was er voor mij nog wat onduidelijkheid. U hebt dat nu zeer duidelijk uitgelegd. Ik hoop dat dit nu ook duidelijk is voor de mensen die meeluisteren. We worden immers nog altijd bestookt met mails en sms'en. U hebt een aantal zaken opgenoemd waar we weinig tegen in kunnen brengen. Als de Amerikaanse defensie er zelfs tussen zit… Dat is nu uitgeklaard en straks, wanneer de tekst beschikbaar is, kan iedereen nog eens rustig nalezen hoe alles nu precies in elkaar zit. Ik vind het in elk geval zeer verhelderend.

Wat de lokale radio's betreft die nog niet zijn ingevuld, hebt u een stukje timing gegeven. Ik had het misschien liever wat vroeger gehad, maar aan de andere kant is het misschien niet slecht om niet te snel te gaan. U moet natuurlijk zo snel mogelijk gaan inzake de restfrequenties voor die lokale radio's. Als er dan nog frequenties overblijven, kan ik me voorstellen dat u die eventueel wilt toekennen aan netwerkradio's. Ik zie u twijfelen en ik zou daar inderdaad heel voorzichtig mee zijn. *(Opmerkingen van minister Sven Gatz)*

U wilt sowieso voorrang geven aan de lokale radio's. Maar het is moeilijk een stapje verder te gaan zolang die procedures lopen – en er lopen er een aantal bij de Raad van State. Ik weet pertinent zeker dat een bepaalde radio niet heeft gekandideerd op het vierde pakket van de netwerkfrequenties omdat men dat te zwak vond en vreesde daar niet mee te kunnen doen wat men wilde doen. Als men dat pakket morgen een aantal zaken extra geeft, dan is het hek van de dam. Dat is een bedenking die ik zeker wilde maken.

Wat de gefaseerde aanpak van de VRM betreft, is er ook duidelijkheid. De nieuwe netwerkradio's moeten ook een nieuwsuitzending doen met een redactie. Ik hoorde gisteren tijdens die receptie dat een van de nieuwe netwerkradio's het bestaat om letterlijk uit Het Laatste Nieuws voor te lezen, ik weet niet of dat met bronvermelding is. Dat soort zaken moeten we tijdig kunnen verifiëren. Het is goed dat ze faseren, maar voor dringende gevallen moeten ze opmerkingen kunnen maken aan de nieuwkomers in het vak. Er zijn er immers die netwerkradio hebben gekregen voor wie dat een vrij nieuwe zaak is, zeker om op die schaal uit te zenden. Het gaat hier niet meer over kleine lokale radio's.

Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord, we zullen dit verder opvolgen. We hebben nog een jaar dat er wellicht veel in beweging zal zijn. Degenen die een erkenning hebben gekregen, hebben immers nog een jaar om alles in gang te zetten. Hopelijk heeft de Raad van State tegen dan een aantal uitspraken gedaan. Het zou goed zijn dat dat allemaal niet te lang duurt, maar daar hebben wij natuurlijk niets in te zeggen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik was even verbaasd omdat ik op 5 januari een vraag had ingediend over die radio's, maar die is dan onontvankelijk verklaard omdat het thema vorige week tijdens de plenaire vergadering aan bod is geweest.

De voorzitter: Dat heeft te maken met de procedure van de actuele vragen. Ik heb opnieuw moeten beoordelen of er voldoende nieuwe elementen waren in de vraag na die actuele vragen. Mijn verontschuldigingen, u weet dat ik niet de gewoonte heb om het debat af te blokken.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik heb ook geen lange tenen, voorzitter, ik duid het u ook niet ten kwade. Ik dacht alleen dat we het debat nu toch nog eens zouden overdoen, wel wat ruimer dan wat vorige week aan bod is gekomen, maar ik denk dat ook mijn vraag iets ruimer was. Ik was er trouwens niet bij vorige week, ik had geen actuele vraag en kon niet aansluiten omdat we maar een mogelijkheid tot aansluiten hebben per fractie.

Ik wil gewoon twee elementen toevoegen aan het inderdaad zeer uitvoerige verhaal dat we hier hoorden, minister. Als we de vraag van mevrouw Brouwers en uw antwoord samennemen, dan is er heel veel gezegd.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik maak twee kanttekeningen. Ten eerste, in het verleden gingen we ervan uit dat de flessenhals bij de VRM zat inzake het toekennen van de erkenningen of vergunningen. We dachten dat het daar wat bleef haperen. We hebben uit uw vorige antwoord een beetje kunnen opmaken dat het ook bij de administratie lag; de VRM moet daar af en toe terecht. Ik hoop dat niet iedereen nu naar elkaar zit te kijken, maar dat ze allemaal eendrachtig en zo snel mogelijk die dossiers afwerken.

Ten tweede, we hebben er allemaal belang bij dat als er nog restfrequenties zijn, u er sneller mee aan de slag gaat. U geeft uzelf nog een paar maanden als ik u goed begrepen heb, minister. Veel tijd zou ik daar niet meer mee verliezen. U geeft aan dat een aantal restfrequenties gewoon niet bruikbaar zijn om een aantal redenen. U hebt zelfs schrik dat u daar president Trump mee voor het hoofd stoot, dus daar ook alle begrip. Daar zou ik dan toch zeer goed over communiceren, ik zou meer doen dan verwachten dat de mensen hier naar luisteren. Het is zo'n technisch en moeilijk dossier, het moet eens allemaal bij elkaar worden gezet in een heldere notitie die dan ruim verspreid wordt.

Je merkt het ook aan de reacties die we krijgen. Zelfs voor de mensen die er tot over hun oren inzitten, die zelf radio's hebben, die bij de procedures betrokken waren, is het nog altijd niet duidelijk wat wel en wat niet kan. Wat dat betreft, graag snel actie van alle betrokkenen. Op een bepaald moment moet er een duidelijke communicatie komen over het totaalplaatje.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Mevrouw Brouwers, dank u voor uw heel terechte vragen. Minister, dank u voor de uitvoerige antwoorden.

Ik heb een bijkomende vraag. Het is een vraag die we ook tijdens de plenaire vergadering hebben gesteld. Wat is precies de stand van zaken van de vergunningen die nog niet waren uitgereikt voor 31 december? Zijn ze ondertussen allemaal uitgereikt? Tegen wanneer gaat de VRM dat afronden?

Vooral de derde vraag van mevrouw Brouwers is absoluut heel belangrijk in verband met de monitoring. Minister, u wilt niet terug naar de ketenradio's. Niemand van ons wil dat, maar ik hoor dat de sector zich aan het organiseren is. Ze vinden dat wij ons illusies maken, want lokale radio in Vlaanderen, dat zou gewoon niet kunnen. De monitoring waar ik zelf al een aantal keren op heb aangedrongen, zal heel grondig moeten gebeuren. Ik weet niet of de VRM vandaag voldoende capaciteit heeft om die monitoring

te doen zowel op het niveau van programma als van de bezitsstructuur – ik vermoed dat u dat bedoelt als u over decretale bepalingen spreekt. Als de raad van bestuur bijvoorbeeld snel wordt gewijzigd, moet die monitoring grondig gebeuren. Zeker inzake programmatie, als het weer lege dozen blijken te zijn, of als een zender beweert dat ze een vrouwenradio worden, maar dat blijkt dan helemaal niet zo te zijn, moet het zo zijn. We moeten de VRM voldoende capaciteit geven om daar heel strikt te monitoren.

Bart Caron (Groen): Ik heb geen echt nieuwe elementen, maar ik wil twee punten benadrukken. Ik ben het helemaal eens met de heer Vandaele dat er een goede notitie op de website moet komen en dat die overal moet worden verspreid. Dat zou ons een pak mails schelen, bij wijze van spreken. Dat geldt niet alleen voor u, minister, maar ook voor ons als parlementsleden. Er moet duidelijkheid bestaan. De argumenten die u aanhaalt, zijn duidelijk. Ik kan die aanpak alleen onderschrijven, eerlijk gezegd. Het enige jammere is de lange duur van die vergunningstoekenning.

Als de techniciteit helemaal door de VRM gecheckt is, ben ik echt heel erg bekommerd om die inhoudelijke monitoring. Mevrouw Brouwers, u kent het, we hebben allemaal al in de auto zitten spelen met de radio, van zender veranderen en zenders zoeken. Je kan het niet geloven wat je allemaal hoort.

We hebben nu een nieuw landschap. Als we dat geloofwaardig willen houden, moet de VRM in de tweede trimester van het jaar echt inhoudelijk verifiëren. Ik zeg niet dat een programmaschema niet licht kan wijzigen, dat is de logica der dingen. Maar ik wil geen valsheid, niet doen alsof, zoals in dezen vaak gebeurt.

Heel veel van de mails die ik ontvang, gaan daarover: een ander die de erkenning heeft gekregen, doet zus en zo, dat is niet volgens de regels, minstens inhoudelijk niet, van het decreet en de uitvoeringsbesluiten. Die bekommernis delen we met ons allen, denk ik, als we een gezond lokaleradiolandschap willen, dan moeten we dat inhoudelijk zuiver krijgen. Het moeten echt lokale radio's zijn. Ze moeten lokaal gedreven zijn. Een netwerkradio is bij wijze van spreken al een compromis om een zekere realiteit te kanaliseren, maar het moet niet verder uitdijen. Daar moeten we aan vasthouden. Dat is eigenlijk mijn bekommernis: er is nog werk en ik steun u, minister, om de uitvoering van de werkzaamheden kracht bij te zetten.

Minister Sven Gatz: Ik wil het nog eens zeggen: ik steun de politieke of beleidsklemtonen die mevrouw Brouwers in haar repliek aanbracht. Ik steun ook de vraag van de heer Vandaele om bijkomend en nog helderder te communiceren. We nemen contact op met het departement om dat te kunnen doen.

Mevrouw Segers, op dit moment worden de zendvergunningen a rato van twaalf tot vijftien per week in orde gebracht door de administratie en de VRM.

Minister Sven Gatz: Vorige week waren er dat toch vijftien. Dat is de beste ratio die we op dit ogenblik kunnen halen. Bij het slechte nieuws van de vertraging is er dus het goede nieuws dat de inhaalbeweging wel degelijk op schema zit en blijft.

De VRM zal op het moment dat alles technisch in orde is met een gericht plan de nodige stappen moeten zetten. Alles zal inderdaad niet tegelijk kunnen. De mankracht van de VRM is niet onbeperkt. In overleg met het departement en het kabinet, zelfs al is de controletaak van de VRM volledig onafhankelijk, kunnen er misschien prioriteiten in de controle bekeken worden.

Ik krijg ook regelmatig nog klachten. Vroeger meldden we die vanuit het kabinet aan de VRM. Nu zeggen we dat als ze een probleem hebben, ze klacht moeten neerleggen. Ik wil geen tussenpersoon meer zijn voor ofwel terechte klachten – maar dan moet men ze ook indienen – ofwel voor roddels in een milieu waar men niet altijd op dezelfde frequentie zit. Ik wil daarmee een duidelijke lijn aangeven. In het begin zeiden we dat we het allemaal wel eens zouden bekijken, maar nu zeggen we dat ze klacht moeten indienen. Als die klacht gegrond is, dan zal de VRM ingrijpen zoals de voorbije weken ook is gebleken.

We zullen proberen om enerzijds aan alle lokale en netwerkradio's van goede wil te geven wat aan hen toekomt, namelijk de juiste frequentiesterkte en de nodige ruimte. We zullen anderzijds ook diegenen die de regels niet respecteren en hun eigen beloftes niet nakomen vanaf het tweede trimester langzaamaan in de tang nemen. Het is geen persoonlijke missie van mij om bepaalde radio's het daglicht of de ether niet te gunnen, maar we moeten nu meer dan voorheen controleren of ze doen wat ze ons beloofd hebben. Dat zal hopelijk de gelijkheid of het gevoel van gelijke behandeling onder de radio's versterken.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en ik dank de collega's voor hun bijdrages. Er zijn vandaag belangrijke conclusies gemaakt, onder meer dat er nood is aan nog betere communicatie. Er staat al een en ander op de website van het departement, maar misschien kan dit nog meer worden aangevuld. Dat lijkt me zeker wenselijk.

Misschien kan de procedure om klacht in te dienen er ook duidelijk op worden gezet, als dat al niet het geval zou zijn. Het is dan ook heel gemakkelijk voor ons als we bepaalde vragen krijgen om een link te leggen naar die website waardoor de mensen geholpen zijn. Het moet gemakkelijk worden gemaakt.

In de komende maanden en jaren zal de geloofwaardigheid van de hele hervorming van het radiolandschap afhangen van een goede handhaving, en daarvoor rekenen we op de VRM die indien nodig daar extra ondersteuning voor moet krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

19-10-2017

Vergadering Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Voorzitter: de heer Bart Caron

Vraag om uitleg van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de digitalisering van het radiolandschap - 88 (2017-2018)

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, in uw antwoord op mijn gelijkaardige vraag op 29 juni 2017 en ook tijdens de vergadering van de Mediacommissie van 28 september 2017 kondigde u aan dat u mij in de loop van de maand oktober – die is nog niet voorbij, ik besef dat wel – bijkomende duidelijkheid zou kunnen geven over de stand van zaken van de digitalisering van het radiolandschap, een essentieel aspect van het nieuwe radiobeleid dat wij samen hebben uitgetekend. Daar draaide het toch allemaal een beetje om in de diverse conceptnota's, enzovoort.

Minister, welke stappen heeft de consultancypartner Jacky B ondernomen sinds begin juli met betrekking tot het technische scenario, onder andere over de DAB+-dekking en -capaciteit en de ontkoppelingsmogelijkheden, en met betrekking tot het strategisch plan, onder andere het overleg met de stakeholders? Wat is de concrete stand van zaken van de werkscenario's en de gespreksrondes met de verschillende stakeholders?

Is het eerste tussentijds rapport van de consultancypartner al beschikbaar en wat zijn de vaststellingen?

Welke acties plant u, samen met de consultancypartner, op korte en op middellange termijn?

Dan is er een vraag die wegvalt. Er stond: "Inmiddels zenden de Medialaanzenders Qmusic en JoeFM uit via DAB+." Ik ging u vragen wanneer de VRT dat ook zou doen, maar we worden deze week overrompeld door radiospotjes, waardoor iedereen plots beseft dat er zoiets bestaat als DAB+. Ik vind dat eigenlijk wel goed. De VRT-radiozenders maken de bevolking er attent op dat zij vanaf deze week te beluisteren zijn via DAB+. Ik hoorde er ook een programma over. Daarin werden de mensen gerustgesteld: 'Je moet nog geen nieuwe radio kopen, maar als je een nieuwe koopt, zorg er dan voor dat er DAB+ op zit.' Dat is op zich wel een goede actie, maar die vraag valt dus weg.

Norkring heeft een aanzienlijke inspanning gedaan om haar distributietarieven voor DAB+ concurrentiëler te maken. Toch blijven deze tarieven wellicht te hoog voor zenders die nu zonder FM-licentie vallen. Na de aanduiding van de netwerkradio's vallen er vanaf 1 januari 2018 toch een tiental ketenradio's weg. Om TOPradio niet te noemen, dat hier gisteren nog een actie heeft ondernomen. Die radio's zouden eventueel op DAB+ kunnen voortwerken, maar de tarieven van Norkring zullen allicht te hoog zijn voor een ketenradio die zonder FM-licentie wellicht niet veel reclame-inkomsten zal kunnen verzamelen. Minister, zou u bereid zijn om in een overgangsfase in een of andere ondersteuning te voorzien zodat het DAB+-radioproduct voldoende attractief is of blijft of

wordt voor de consument? Als er nu een aantal afvallen, wordt dat eigenlijk minder attractief, terwijl het nu net de bedoeling is om het attractiever te maken. Goed dat de VRT-zenders erbij zijn, maar als er ondertussen een aantal andere wegvallen, zoals TOPradio, Radio Maria en wat is het allemaal, dan heb je natuurlijk minder diversiteit. Als zij erbij zouden kunnen blijven, zou DAB+ vanzelf wel wat attractiever kunnen worden en zullen er misschien mensen zijn die vanzelf stilaan overschakelen op andere radiotoestellen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Bierhorst en de heer Schiphorst, de twee consultants die onder de koepelnaam Jacky B voor ons onder meer het roll-outplan naar DAB+ voorbereiden, hebben deze zomer wel degelijk nauwe en intense contacten gehad en onderhouden met de verschillende spelers. U weet dat ondertussen Joe en Qmusic beschikbaar zijn via DAB+ en dat de VRT op 17 oktober overschakelde van DAB naar DAB+.

Ik heb aan het bedrijf Jacky B gevraagd voor deze commissie een toelichting voor te bereiden over de stand van zaken. Dit kan, wat mij betreft, op korte termijn plaatsvinden. Het is beter dat zij dat doen dan dat ik dat doe. Ik wil hen gerust assisteren, daar gaat het niet om, maar zij zijn de contacten in de diepte aan het voorbereiden. Dit werd met hen afgesproken op 9 oktober 2017. Ook de andere spelers zaten toen rond de tafel: de landelijke omroepen en Norkring.

De uitrol en de planning om tot een snelle groei te komen – wat dat dan ook moge betekenen, want we moeten elkaar daar geen Liesbeth noemen – dat zal enerzijds snel en anderzijds gestaag zijn. Immers, als ik te traag ga, zal ik kritiek krijgen dat ik niet rap genoeg ga, en als ik te snel ga, dan zijn alle radiotoestellen plots veel te duur. Het is dus een heel moeilijk evenwicht om daar het juiste ritme in te vinden, maar we gaan dat vinden.

Het snel bereiken van digitaal radioluisteren is niet alleen een taak van de omroepen, zelfs al zullen die daarin een doorslaggevende rol hebben, maar zal ook moeten gebeuren in samenwerking met de auto-industrie en de retailsector, met name de radioverkopers. We hebben daar trouwens een test gedaan, een ‘mystery guest’-bezoek. Dat kan beter. Veel verkopers kennen het verschil niet tussen FM, DAB en DAB+. Er zijn toestellen waarop niet eens staat dat DAB+ daarmee te ontvangen is. Let op, er zijn een aantal winkels waar het wel allemaal zeer correct gebeurde, maar ik begrijp niet goed dat bedrijven die worden gedreven door een commerciële geest bepaalde van hun producten zo matig in de markt zetten.

Minister Sven Gatz: We zullen met hen aan tafel zitten om duidelijk te maken dat de overheid wel degelijk de keuze heeft gemaakt, ook in Europees verband, om te ontwikkelen naar DAB+.

De betrokken radio-omroepen zijn in ieder geval bereid de voortrekkersrol die we hun hebben toebedeeld, op te nemen om tot initiatieven te komen die de uitrol van DAB+ kunnen bespoedigen, en dit onder begeleiding van het bedrijf Jacky B. Dit zal in hoofdzaak een sectorgedreven initiatief blijven.

De sector zal zelf met de kernspelers een overleg inplannen op korte termijn om een ‘memorandum of understanding’ te ondertekenen, met andere woorden een engagement, een gemeenschappelijke aanpak met gemeenschappelijke krachtlijnen en een timing om daartoe te komen. Daarna is het de bedoeling om dit document te concretiseren in een projectplan met een doorkijk op korte, middellange en langere

termijn. Dan gaat het over communicatie, campagne, betrekken van de winkels, fabrikanten, de rol van de overheid en de samenwerking met Wallonië.

Intussen is de VRT mee in bad gesprongen. Twaalf VRT-radiostromen kunnen nu worden beluisterd via DAB+: Radio 1, de regionale zenders van Radio 2, Klara, Klara Continuo, Studio Brussel, MNM, MNM Hits en VRT NWS.

U hebt in uw vraag terecht aangegeven dat onder druk van de marktevolutie de distributietarieven tot marktconforme niveaus zijn gedaald maar dat ze misschien voor iedereen nog niet volledig haalbaar zijn. Ik moet er wel op wijzen dat het hier over een commercieel bedrijf gaat, Norkring, dat de erkenning heeft gekregen voor het gebruik van DAB+-frequenties in 2009 voor een periode van 15 jaar. Tussenkomen in de tarieven die een commercieel bedrijf met andere commerciële spelers onderhandelt, is voor mij niet mogelijk. Ik zal wel onderzoeken of de overheid bepaalde steun kan verlenen aan campagnes. We trekken alvast middelen uit voor 2018, daarna zal het nog meer moeten kunnen worden, om de ondersteuning van DAB+-transitie mogelijk te maken. Hoe en wat de rol van de overheid zal zijn, zal het voorwerp zijn van een gesprek met de actoren van de rondetafel en met Jacky B. Dat zal de komende weken duidelijk worden.

Uiteraard mag ik, wanneer ik ook maar zou overwegen om financiële steun of tegemoetkomingen aan bepaalde organisaties te verlenen, geen inbreuken plegen tegen de Europese staatssteunregels waar de commissie nauw toezicht op houdt. Het is dus niet zo evident om bepaalde radio's die de FM-frequentie nu niet hebben gehaald, rechtstreeks financieel te ondersteunen. Ten eerste is dat niet onmiddellijk de manier waarop we het mediabeleid in Vlaanderen de laatste jaren hebben uitgebouwd. Ten tweede is het waarschijnlijk zelfs niet mogelijk.

Ik ben ervan overtuigd, maar dan zal nu maand na maand duidelijk moeten worden, dat de overschakeling van een zeer grote machine als de openbare omroep naar DAB+, een grotere rol in die transitie kan spelen dan een radio, met alle respect, die wellicht een aantal duizenden mensen bereikt. Dat staat in schril contrast met de miljoenen mensen die de openbare omroep bereikt. Het was een zegen dat eindelijk eens een grote zender als Radio 2 – ik heb niets tegen of voor Radio 2, wat mij interesseert is de kwaliteit en de diversiteit in het radiolandschap – zelf informatie gaf over DAB+ en mij de kans gaf om dat een stuk te kaderen. Het moest zeker niet over mijn persoon gaan, ik denk dat anderen dat in de toekomst beter zullen kunnen doen. Maar dat maakt dus echt het verschil, want tot nu toe, en ondanks het feit dat wij hier interessante discussies voeren over de overschakeling naar DAB+, is het niet meteen iets dat op de voorpagina's van de kranten of de social media komt. We zullen nu stap voor stap met de grote spelers moeten kunnen vooruitgaan. Ik besef dat de tijd dringt, en ik ben er niet in geslaagd om het voor de zomer nog aan u mee te delen. Het bedrijf Jacky B wil nu duidelijk zeggen hoe zij de aanpak van acties, de opeenvolging van die acties en de timing ziet voor de komende twee jaar. En dan zullen er nog verder zaken moeten gebeuren. Op die manier kunnen we dit helder beginnen communiceren en niet in stukken en brokken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, het is jammer dat u op de laatste vraag niet echt kunt of wilt ingaan, zelfs niet met een of andere projectsubsidie voor een innovatief iets. Alle zenders van de VRT zitten er nu wel op, en dat is heel breed, maar is dat voldoende attractief om DAB+ verder uit te rollen? Ik vrees dat het toch wat meer zal moeten zijn dan enkel de grote nationale radio's. Om die reden wil ik ook nog eens terugkomen op een vraag die vandaag niet is gesteld, namelijk hoe we verder zullen gaan met de lokale radio's. Ik weet dat u dat in het verleden in het midden liet en eerder zei dat dit heel moeilijk zou worden, maar wij horen toch dat het wel mogelijk zou zijn om lokale radio's

ook op DAB+ te zetten. Moeten we daar niet verder mee werken? Wanneer we DAB+ echt in de markt willen zetten en voldoende attractief willen maken, dan is het heel goed dat al die nationale zenders daarop zitten, maar het zal toch meer moeten zijn dan dat. We moeten misschien op termijn toch eens nadenken over een projectsubsidie voor iemand die daarin wil investeren en niet meer op de FM zit. We moeten verder ook ten gronde technisch bekijken wat er mogelijk is voor die lokale radio's en dat niet blauwblauw laten, om het in uw kleur te zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Vorig jaar heeft een studente, Iris Wyckmans, haar masterproef gemaakt over de Noorse case omtrent de implementatie van DAB+ daar. Dat was eigenlijk wel een heel goede thesis die leerde dat er drie belangrijke voorwaarden zijn om de switch succesvol te laten verlopen.

Een eerste voorwaarde is de hardware. U zegt dat u niet te snel mag gaan omdat de toestellen nog te duur zijn. Je kunt al een toestelletje kopen voor 40 of 50 euro. Daar ligt het probleem niet. Vooral het gesprek met Febiac om ervoor te zorgen dat in de nieuwe wagens standaard en DAB+-toestel wordt ingebouwd, zal een belangrijke horde zijn. Nu is het nog altijd een optie die heel kostelijk is. Ik denk dat het toch over 300 euro gaat. En dan nog, dan zijn alleen maar de nieuwe wagens uitgerust. Dat zal dus nog wel even duren. De timing is wel degelijk belangrijk. Daarin volg ik u absoluut.

Een tweede belangrijke voorwaarde is de software. Dat was in de jaren 30 ook zo bij de uitvinding van de radio zelf en bij de uitvinding van de plaat. Je verkoopt geen toestellen als mensen geen reden hebben om het toestel te kopen. Er moet dus voldoende aanbod zijn van goede zenders en goede radioprogramma's. Ik ondersteun op dat vlak mevrouw Brouwers. Voor degenen die al uit de boot zijn gevallen voor de netwerkradio's en voor binnenkort ook de indieners die voor een lokale radio zullen appliqueren maar uit de boot zullen vallen, is alleen nog DAB+ de redding. Ik ondersteun mevrouw Brouwers in haar vraag of u er niet op de een of andere manier voor kunt zorgen om daar ondersteuning aan te bieden zodat spelers heel snel de switch kunnen maken en het publiek hen vindt.

Een derde voorwaarde betreft promotie. De campagne die deze week op de VRT loopt, is een goede start. Misschien moeten er ook nog televisiespotjes komen om te tonen wat DAB+ is, want heel veel mensen kennen dat gewoon niet.

Minister, hoeveel zenders kunnen er concreet op DAB+?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, het is goed dat u een concreet uitzicht geeft op het plan. We kijken er al een tijdje naar uit. We zijn in elk geval grote voorstander van digitalisering van het radiolandschap. We denken ook dat daar een aantal nieuwe kansen liggen, zeker op het vlak van een divers aanbod en misschien ook leefbaarheid. Het is goed dat u nu aankondigt dat we daar heel snel een plan voor krijgen.

Bart Caron (Groen): Ik steun de bekommernis om DAB+ voor aanbieders toegankelijk te maken. Als een half-liberaal – u mag dat interpreteren zoals u zelf wilt – is het eigenlijk jammer dat u het medialandschap moet reguleren en niet helemaal vrij kunt laten. Dat zou voor de consument interessanter zijn en dan zuivert die markt zichzelf ook uit. Op het internet is alles vrij. Het is jammer dat dit niet kan op de FM- en DAB+-band. Maar goed, het is zoals het is en dus moeten we het regelen.

Ik wil twee dingen zeggen die over de markt zelf gaan en niet over de overheid. Er zijn een aantal radiostations die willen uitzenden, die een bereik hebben dat significant is maar die hun erkenning verliezen. Ze willen toch radio maken voor doelpublieken. Misschien moet Norkring ook eens nadenken of ze daar zelf geen belang bij hebben. Hoe interessanter het aanbod, hoe sneller consumenten inderdaad geneigd zullen zijn om stappen te zetten. Dat is een soort wisselwerking. Herinner u de invoering van de digitale televisie. Daar is ook lang de discussie over de kip of het ei gevoerd, maar plotseling ging het als een sneltrein vooruit. Het ligt dus niet alleen aan de overheid, maar ook Norkring kan een inspanning doen. Men moet daar eens over nadenken en ik hoop dat iemand van het bedrijf meeluistert.

Bart Caron (Groen): Mijn tweede opmerking gaat over DAB. Minister, het is maar een detail en ik denk dat de mail ook bij u gekomen is, maar tot eergisteren waren er een aantal mensen die DAB luisterden op hun radio. Ze hebben een DAB-radio, maar die is sinds eergisteren waardeloos geworden omdat DAB+ iets anders is dan DAB. In Nederland is die switch ook gemaakt een tijdje geleden. Vanuit de sector zelf, vanuit de elektrohandels en radiofabrikanten, heeft men een inruilactie gedaan. Men heeft een korting aan mensen gegeven die hun DAB-radio inwisselden voor een DAB+-radio. Dat ging niet over significant grote bedragen, want zoals gezegd kun je al een goede DAB-radio kopen voor 50 of 60 euro. Het gaat om de symboliek van 10 of 15 euro en op die manier stimuleer je ook mensen extra om DAB+ te beluisteren zonder terug te vallen op de FM.

Minister, het is maar een suggestie die u misschien kunt doen aan de marktspelers. Ik ken de federaties niet zo goed, in alle eerlijkheid, maar ze zullen zeker bestaan. Dergelijke actie is in het belang van de fabrikanten, de verkopers, de aanbieders en de luisteraars. Ik verdedig hier dus eerder een consumentenstandpunt dan een mediastandpunt, maar u zou als autoriteit de suggestie kunnen doen. Ik denk ook niet dat het over miljoenen radio's gaat, maar over enkele tienduizenden, maar het zijn wel mensen die 'ontrieft' zijn. Op die manier zouden we vanuit het beleid een geste kunnen doen samen met de markt.

Minister Sven Gatz: Het is een zeer pertinente vraag hoeveel radiozenders er eigenlijk op DAB+ kunnen als we al onze 'muxen', de DAB-platformen, ontwikkelen. Dat maakt ook deel uit van de technische voorbereiding die door het bedrijf Jacky B gebeurt.

We weten dat met de ontplooiing van de DAB+-evolutie het platform van de VRT zo goed als vol is. We horen ook geluiden dat het platform van Norkring ongeveer een maximum zou hebben bereikt. We zijn dat verder aan het onderzoeken. We zullen daar in de beleidsbrief uiteraard op terugkomen, maar het spreekt voor zich dat de twee andere mogelijke platformen 5A en 5D en ook mogelijk het DVB-T-platform in de strijd zullen moeten worden gegooid.

We moeten goed voor ons zelf uitmaken hoe we die gunnen, want dat is juridisch niet zonder belang. Men klaagt nu over de monopoliepositie – ik mag dat toch zo kwalificeren – van een bepaalde partner. Wanneer we bepaalde gunningen doen – het is niet direct de bedoeling van de overheid om die zelf allemaal uit te baten – moeten ook andere spelers de nodige kansen kunnen krijgen. We moeten voor onszelf en voor de sector heel duidelijk kunnen uitmaken wat het aantal beschikbare frequenties juist is.

Ik herinner u eraan dat bij de overschakeling naar DAB+ er een Europese aanbeveling is. Er is geen druk omdat het geen richtlijn is, maar het is een programma dat vanuit Europa wordt aangestuurd en wijst op een betere luisterkwaliteit en minder storingen. In Vlaanderen doen we dit voornamelijk om voldoende ruimte te maken op de gecombineerde FM- en DAB+-band. Concreet bedoel ik: wanneer we al onze DAB+-

platformen in de strijd gooien en er voldoende ruimte is voor iedereen – wat ik met een gezond wantrouwen betwijfel – dan kunnen we zeker in tweede orde – dan zijn we echt wel al een hele tijd verder – ook de lokale radio's laten doorstromen naar DAB+.

Minister Sven Gatz: Het is echter misschien – en dan druk ik me voorzichtig en onder voorbehoud uit – wel een werkbare formule om nationale zenders op DAB+ te zetten en lokale zenders op FM. Daar is niks mis mee. De voorwaarde is natuurlijk wel dat men toestellen heeft die de beide kunnen ontvangen, zoals vroeger AM en FM. Dan is dat mogelijk. Ik wil dus niemand dwingen om op FM te blijven, laat dat duidelijk zijn, maar tegelijkertijd wil ik wel een eerlijk speelveld afbakenen de komende maanden, dus zeggen 'dit zal waarschijnlijk kunnen en daarom gaan we deze en deze beslissingen nemen'. Dat staat dus nu allemaal de komende maanden te gebeuren. Buiten de gedachtewisseling die u met het bedrijf Jacky B kunt hebben – ik zeg altijd 'het bedrijf', want anders lijkt het net een persoon –, en de beleidsbrief, die we nog uitvoering zullen bespreken, zullen we daar zeker nog op kunnen terugkomen.

Ik ben niet ongevoelig voor de suggesties die de heer Caron hier heeft gedaan over inruilacties of het feit dat, als de markt slim is, er ook een aantal goedkope adapters op de markt zullen worden gebracht. Dat zijn zeker acties die we moeten bespreken in het kader van de rondetafel met de diverse spelers. Tot nu toe is immers toch duidelijk gebleken dat de markt niet heeft geloofd dat de overheid de overschakeling naar DAB+ zou stimuleren. Men heeft er zich niets van aangetrokken. Dat mag, want de markt is de markt, die mag doen wat ze wil. Tegelijkertijd zou men dan echter bepaalde commerciële voordelen laten liggen, die ook, in het geval van uw inruilactie, in het belang van de consument kunnen zijn. Dan zou ik niet weten waarom men dat in de toekomst niet zou doen. We gaan die zaken dus zeker meenemen. We kunnen absoluut leren van de successen en soms ook tegenslagen van de Nederlandse vrienden, die ongeveer een jaar à anderhalf jaar op ons vooruitlopen. Dat is dus een comfortabele positie voor ons in zekere zin. We gaan dat zeker meenemen.

Mijnheer Caron, u hebt gezegd dat het internet vrij is. Dat wordt tot nader order zeker niet gereguleerd, tenzij ooit een wereldregering dat zou doen. Dat zullen wij dan in elk geval niet meer meemaken. Ik wil echter toch nog eens benadrukken dat het internet vrij is, maar niet gratis is. Wij surfen op het internet via abonnementskosten bij onze distributeurs. Die zijn relatief betaalbaar, maar die zijn ook niet goedkoop. Voilà, ik hoor het hier in de zaal zeggen: goedkoop zijn die niet. Dat terwijl DAB+-radio toch een democratisch broadcastingmodel is, waarvoor ik als democraat toch ook wel een lans wil breken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dank u wel voor uw bijkomende antwoord. Voldoende aanbod en een gevarieerd aanbod op die DAB+, dat is essentieel. Ik herinner me dat ik ben overgeschakeld naar digitale televisie toen mijn provider zei dat CNN er niet meer op zou komen. Dat is de trigger geweest, denk ik, voor nog wel een aantal mensen, en dat kan in dezen ook gelden. Ik pleit dus toch voor een gestage, snelle groei, om dat voort te zetten. We zullen het dan ook warm houden in deze commissie, om iedereen verder daartoe aan te zetten. Ik kijk dus ook echt wel uit naar een mogelijke vergadering hier met de mensen van het consultancybureau.

Minister, ik wil nog een oproep doen. U hebt gezegd dat u binnenkort nog een overleg zult hebben, maar als ik het goed heb begrepen, zal dat enkel met die nationale zenders zijn. Misschien kunnen zij die nu al op DAB+ zitten, die er binnenkort misschien gaan afvallen en misschien nog een aantal andere betrokkenen toch bij dit overleg worden

betrokken. Het lijkt me toch nodig om dat wat open te trekken, net om dat aanbod groter te maken op relatief korte termijn.

Minister Sven Gatz: Dat is een punctuele vraag waarop ik zeker wil antwoorden. Men is nu begonnen met de voortrekkers en zal gaandeweg de rondetafel uitbreiden, wellicht ook met de netwerkradio's. Men zal dan bekijken of daar nog andere spelers bij moeten worden betrokken. Men zal zeker dan ook de rondetafel uitbreiden naar de autosector, waarmee er al bilaterale contacten zijn geweest. Men wil in kringen werken, omdat eerst de inhoud moet worden aangeboden –u hebt dat heel juist gezegd, mevrouw Brouwers–, dus de programma's, en dan moet de dekking groter worden, en dan kan men beginnen uit te rollen. Sommigen zijn misschien sceptisch over dat stappenplan: waarom moet dat allemaal consecutief en kan dat niet allemaal tegelijk? Daar is een bepaalde reden voor.

Minister Sven Gatz: We willen dus zeker ook meer spelers uit het radiolandschap. Ik zal met het bedrijf bekijken tot hoever het daarin kan en wil gaan. Men zal dat zeker moeten doen. Het is dus niet de bedoeling om het beperkt te houden, want hoe meer bondgenoten ter zake mee aan de kar trekken, hoe beter, natuurlijk.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil toch nog eventjes aandringen. U zegt eerst met de voortrekkers te zullen spreken. Iedereen die daar nu al op zit, is dan een voortrekker. U weet dus wat ik bedoel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– De heer